

חלב מפרה קדושה

הפרה ההודית אינה מצליחה לספק את הביקוש הגובר לחלב. שילוב הידע הישראלי נראה מתבקש

מאת עו"ד ענת ברנשטיין-ריין

פרה פרה" הוא ביטוי שכיח במחוזותינו שמשמעו "נסיים משהו אחד ונעבור לבא". אני ממש לא ממליצה להשתמש בו כשאתם מדברים עם הודי. בכנס שנערך בתל אביב לאחרונה בהשתתפות אורחים מהודו אמר דובר ישראלי "Cow והנוכחים נעו באי נוחות. הפרה ההודית היא חיה קדושה הרועה באין מפריע ברחבי הערים והכבישים ואוי לאדם אשר יעז לפגוע בה. מעמד הקדושה ניתן לה ככל הנראה הואיל ובחלב הפרה משתמשים בטקסים ההינדואיים, והיא עצמה משמשת ככלי הרכב של אחד האלים. בשר פרה אסור לאנשי דת ההינדו אך בכל הודו אין זה מקובל לאכול בקר. עצה ידידותית: אל תגישו בקר לשולחן שבו יושב בן דת ההינדו. הוא לא יגיד כלום אבל הוא עלול לאבד את התיאבון לאוכל ולעסקה. הפרה ההודית אינה משמשת לבשר ומתברר שגם בייצור חלב היא די חלשה. 80% מתעשיית החלב בהודו נמצאת בידי חקלאים המחזיקים רפתות קטנות שתוצרתן דלה למדי. רק 20% מצריכת החלב בהודו מגיעה ממחלבות מתקדמות. יוצא שעיקר תעשיית החלב המקומית סובלת מתשתיות רעועות ומפרות המניבות כממוצע ארבעה ליטר ליום (לעומת 40 ליטר ביום של פרה ישראלית) – לא מפתיע שהיא מתקשה לספק את הביקוש. מפתיע לגלות שמחצית מכמות החלב ששותים ההודים מגיעה מהבופאלו (תאו), עוברת שמקנה לחלב הודי טעם קצת מוזר. לפני כמה שנים ביקר אצלי שר הודי. לקחת אותו לחוות בופאלו קטנה במרכז הארץ, והאכזבה ניכרה בפניו. הוא לא ידע שאצלנו הבופאלו הוא מוצר נישא, ואני לא ידעתי שהוא הבעלים של חוות בופאלו ענקית. החל בשנת 1970 ובמשך שלושים שנה עברה הודו מהפכה שנקראה "המהפכה

הלבנה" שבמהלכה גדלו תפוקות החלב בהודו עד שהיא הפכה ליצרנית החלב הגדולה בעולם עם 120 מיליארד ליטר בשנה. לשם השוואה, תפוקת החלב בישראל היא 1.3 מיליארד לשנה. בעוד שאצלנו דיברו על "מחשב לכל ילד", בהודו הסלוגן היה "כוס חלב לכל ילד". ואולם בחורשים האחרונים הלבן-לבן מצוי במחסור. העלייה ברמת החיים גרמה גם לעלייה בצריכת חלב. עקב המחסור נאלצה ממשלת הודו לאסור על יצוא חלב. השינויים שמתחוללים בהודו כוללים גם שינוי בצריכת המזון, והיא הופכת מאומה שאכלה בעיקר אורז וקטניות לאומה שצורכת יותר ירקות, מוצרי חלב ובשר (בעיקר עוף וכבש). רק בשנה האחרונה צריכת הגבינה והגלידה צמחה ב-15%, כל אחת, והגדילה את הביקוש לחלב. מועצת החלב ההודית הצהירה שהיא רוצה להגיע לתפוקה של 180 מיליארד ליטר בעשור הקרוב, וממשלת הודו הציבה יעד שאפתני: להכפיל את התוצרת תוך 15 שנה. להשגת היעד הקצתה הממשלה 400 מיליון דולר לשלב הראשון של התוכנית. בסיום התוכנית הוא השבחת זני הפרות ההודיות על ידי הזרעה מלאכותית, ותמיכה באיחוד משאבים ומחלבות. הודו גם הכריזה על תוכנית להדרכת החקלאים ושיפור התשתיות. הטענות הנשמעות נגד התוכנית הממשלתית הן כי עם כל הרצון הטוב, לחקלאים לא יהיו האמצעים בכדי להשקיע ברפתות ומחלבות מתוחכמות, וההלוואות שמעמידים לרשותם הן עדיין יקרות מדי.

קואופרטיב החלב הגדול והוותיק בהודו, Amul, מזכיר את תנובה שלנו (בימים שהיתה קואופרטיב). אמול הוקמה במדינת גוג'ראט בשנת 1946 ועל השולחן ההודי תמיד תמצאו חמאה מתוצרתה או מוצרי חלב אחרים. זהו תאגיד המזון הגדול במדינה עם 13 מיליון ליטר חלב העוברים במפעליה מדי יום. אמול מאגדת כמעט 3 מיליון חקלאים. באמצעות מודל המאגד חקלאים בשלוש רמות – הכפר, האזור והמדינה. את "המודל של אמול" מנסים לחקות קואופרטיבים נוספים ברחבי המדינה.

מי שמחפש עסק מעניין בהודו עשוי למצוא את מבוקשו בענף החלב. יש מחסור עולמי בפרות, ויכול להיות שהדרך הנכונה היא לאחד רפתות ולהגביר את התפוקה על ידי שימוש בטכנולוגיה ישראלית.

אלביט הדמיה הבניה את הפוטנציאל ותכננה להקים חוות ענק של 10,000 פרות במדינת אנדרה פרדש, על בסיס יבוא של פרות ניו זילנדיות. לעת עתה התוכניות הלכות של אלביט נעצרו יחד עם תוכניות אחרות של החברה בהודו, אבל יש עוד כמה תוכניות ישראליות להקמת רפתות בהודו, שעליהן נשמע בקרוב. שילוב הידע הישראלי והצורך ההודי פשוט מתבקש. ■

הכותבת היא מנכ"לית משותפת ב-A&G Partners סגנית יו"ר לשכת המסחר ישראל-הודו, נשיאת אגודת הידידות ישראל-הודו. לתגובות: anat@angp.net

פרה עירונית הוצאה כביש

תצלום: בלוטברג